

К О Н С П Е К Т

за изпит по Педагогическа психология на кандидат-докторанти

1. Предмет, задачи, структура и значение на педагогическата психология.
2. Исторически етапи и перспективи в развитието на педагогическата психология.
3. Поведенчески теории за ученето.
4. Когнитивни теории теории за ученето.
5. Хуманистични теории за ученето.
6. Същност и предимства на интерактивното учене. Теория и практика на социалнопсихологическия тренинг.
7. Връзка на педагогическата психология с другите науки. Сравнение между педагогическата и училищната психология.
8. Теория и практика на психологическото консултиране в образованието. Особености на психологическата помощ на ученици и учители.
9. Източници, методи и етапи на изследванията в педагогическата психология.
10. Многообразие на учениците и фактори, които влияят на тяхната социализация. Психологични особености на дейността и личността на учениците – потребности, мотиви, ценности, локус на контрола, самооценка, „Аз-концепция" и др.
11. Значение на емоциите и чувствата за образователната дейност. Прояви на емоционалната интелигентност на учениците.
12. Сетивно и абстрактно-логическо познание в учебния процес. Значение на паметта, мисленето и въображението за ученето в

училище. Способности, интелект и креативност на учениците и развитието им в учебния процес.

12. Психични състояния на учениците (агресия, тревожност, фрустрация, депресия, афект, дистрес, евстрес, умора и др.) и факторите, които им влияят в учебния процес. Начини за трансформиране на агресивното поведение на учениците в асертивно.

13. Психология на междуличностните отношения на учениците. Социалнопсихологически климат на ученическия клас. Специфика на социалнопсихологическите феномени на формалните и неформални ученически групи (лидерство, групова сплотеност, конфликти, конформизъм, синергия, социална фасилитация, инхибиция и др.) в зависимост от възрастта на техните участници.

14. Особенности на обучението на ученици със специални образователни потребности (надарени ученици в определени области, интелектуална недостатъчност, хиперактивност, девиантно поведение, билингви, зрителни, слухови и соматични проблеми). Методи на психологически въздействия при работата на специалистите с ученици със специални образователни потребности.

15. Психология на дейността и личността на учителя. Изисквания на обществото към представителите на учителската професия. Проблеми, перспективи и възможности пред начинаещите учители. Адаптация към учителската професия. Педагогически такт и педагогическо майсторство на учителите.

16. Професионален стрес и професионално изгаряне (бърнаут) на учителите. Добри практики и техники за справяне със стреса в учителската професия.

17. Междуличностни отношения в педагогическите екипи. Психодинамика в педагогическите екипи и фактори, които ѝ влияят. Конфликти и стратегии на поведение на учителите в конфликтни ситуации. Социалнопсихологически аспекти на управлението на педагогическия колектив.

18. Същност, структура и функции на междуличностното общуване. Специфика и характеристика на професионално-педагогическото общуване. Разновидности на професионално-педагогическото общуване. Съвременни предизвикателства в процеса на професионално-педагогическото общуване.

19. Фактори обуславящи ефективното професионално-педагогическо общуване – темперамент, пол, възраст, потребности, мотиви, цели, индивидуални стилове и пр.

20. Механизми за психично въздействие, използвани в процеса на ефективното професионално-педагогическо общуване – психично заразяване, подражание, внушение и убеждение.

21. Комуникативни качества и умения на учителите обезпечаващи ефективното професионално-педагогическо общуване. Комуникативна педагогическа компетентност. Презентационни умения. Ефективни и неефективни презентации. Социалнопсихологическият тренинг като форма за усъвършенстване на комуникативната компетентност на учителите и учениците.

Литература:

1. Ангушев, Г., Саморегулация на психическата дейност на учениците. С. 1979.

2. Бояджиева, Н., П. Митева, Гняв и агресивно поведение при децата (превенции, технологии, методи за справяне). С. 2008.
3. Василева, М., Педагогическа психология. С. 1993.
4. Василева, М., Психолого-педагогическа консултация и помощ. С. 1996.
5. Василева, М., Някои проблеми на училищната психология. Шумен 2003.
6. Вълчев, Р., В. Христов, Групи за учителски срещи. Системи за професионално педагогическо общуване. С. 1988.
7. Вълчев, Р., Мелхорн, Х. Г., М. Николов, Групи за педагогическо творчество. Системи за професионално педагогическо общуване. С. 1990.
8. Георгиев, Л., Психологически методи на педагогическата дейност. Сп. Педагогика 2004 №2.
9. Голман, Д., Емоционалната интелигентност. С. 2011.
10. Голман, Д., Фокусът. Тайният двигател на изключителните постижения. С. 2016.
11. Гордън, Т., Трениране на успешни учители. С. 2013.
12. Гюрова, В., В. Божилова, Магията на екипната работа. С. 2006.
13. Десев, Л., Психически климат в колектива (педагогически аспекти). С. 1981.
14. Десев, Л., Педагогическа психология. С. 1996.
15. Десев, Л., (съставител) Психологията и хуманизацията на живота в училище. С. 2001.
16. Десев, Л., Речник по психология. С. 2010.
17. Десев, Л., С. Брик, Психология на творчеството. С. 2011.
18. Жекова, С., Психология на учителя. С. 1984.

19. Жекова, С., Психология на педагогическите взаимодействия. С. 1991.
20. Жекова, С. и др., Проблеми на професионалния труд и личността на учителя. Бургас. 1992.
21. Жекова, С. и др., Система на професионално-педагогическото общуване. С. 1985.
22. Иванов, С., Професионално-педагогическо общуване. Шумен. 2004.
23. Иванов, С., Основи на професионално-педагогическото общуване. Шумен. 2007.
24. Иванов, С., Теория и практика на социалнопсихологическия тренинг на студенти. С. 2012.
25. Иванов, С., Теория и практика на психологическото консултиране в образованието. С. 2013.
26. Иванов, С., Професионално-личностни качества на педагогическите съветници и етапи на консултативната им дейност. Сп. Педагогически новости 2014 №1.
27. Иванов, С., Изисквания към програмата, организацията и оценяването на социалнопсихологическия тренинг. Сп. Българско списание по психология 2016 № 1-4.
28. Иванов, С., Поведенчески, когнитивни и хуманистични подходи към ученето и обучението. Сп. Списание за образование, детско развитие и консултиране. 2016 № 1-2.
29. Йорданов, Д., Проблеми на психологията на обучението. С. 1982.
30. Йорданов, Д., П. Николов, Н. Александрова, Педагогическа психология. С. 1992.

- 31.Калчев, П., Тормоз и виктимизация от връстниците: проблеми на психосоциалната адаптация. С. 2003.
- 32.Калчев, П., Готовност за обучение в училище. С. 2005.
- 33.Калчев, П., Тревожност в юношеска възраст. С. 2005.
- 34.Крумова, А., Психология на образованието. С. 2017.
- 35.Кутева, В., Психолого-педагогическо консултиране. В. Търново 2000.
- 36.Левтерова, Д., Психологически и педагогически аспекти на общуването. Пловдив. 2002.
- 37.Левтерова, Д., Консултиране при обучителни трудности. Пловдив 2009.
- 38.Левкова, И., Транзакционният анализ в педагогическата психология. Велико Търново 2004.
- 39.Лъове, Х., Психология на обучението. С. 1979.
- 40.Мадолев, В., Психология на педагогическото общуване. Благоевград 1996.
- 41.Минчев, Б., Психология. С. 2013.
- 42.Митева, П., Как да формираме социални умения у малките ученици. С. 2004.
- 43.Мутафова, М., Въпроси на възрастовата и педагогическата психология. Благоевград 2015.
- 44.Ников., А., Психология на образователния процес. С. 1994.
- 45.Ников., А., Обучение и психично формиране на личността. С. 1994.
- 46.Николов, П., Н. Александрова, Л. Кръстев, Педагогическа психология. С. 1993.

47. Папазова Е., Личностни характеристики и социални проблеми в юношеството. С. 2013.
48. Пенчева, Е., Психологична типология и образователна практика. С. 2006.
49. Плакроуз, Х., Училището място за деца. С. 1992.
50. Роджърс, К., Начин да бъдеш. С. 2015.
51. Розенберг, М., Общуване без агресия. С. 2007.
52. Стаматов Р., Емпатията. Пловдив 2001.
53. Стаматов Р., Психология на общуването. Пловдив 2005.
54. Славин, Р., Педагогическа психология. С. 2004.
55. Стоева, Т., Психологическа помощ за деца и юноши (с фокус към семейството) С. 2013.
56. Стойков, И., Педагогическа и възрастова психология. Велико Търново. С. 2014.
57. Стърнбърг, Р., У. Уилямс, Педагогическа психология. С. 2014.
58. Факирска, Д., Детската агресивност (Педагогически и социално-психологически аспекти). С. 2016.
59. Цветанска, С., Предизвикателства в педагогическото общуване. С. 2006.
60. Цветанска, С., Б. Мизова, Педагогическо общуване за практически цели. С. 2015.
61. Цолов, В., Психологията в помощ на учителите. С. 1981.
62. Янакиева, С., Професионално-педагогическо общуване. В. Търново 2001.
63. Янкулова, Й., Модерни аспекти на психологията на образованието. С. 2008.
64. Янкулова, Й., Педагогическа психология. С. 2016.

